

UNDERVISNING GENOM LEK

– EN KVALITATIV STUDIE HUR
FÖRSKOLLÄRARE BESKRIVER ATT DE
INTEGRERAR UNDERVISNING I LEKEN

Grundnivå
Pedagogiskt arbete

Emma Johansson
Ramona Nordberg

2024-FÖRSK-G015

HÖGSKOLAN I BORÅS

Program: LGFÖD21h Förskollärarytbildningen för pedagogiskt verksamma 210hp

Svensk titel: Undervisning genom lek

Engelsk titel: Teaching through play

Utgivningsår: 2024

Författare: Emma Johansson och Ramona Nordberg

Handledare: Agneta Thörner

Examinator: Adriana Velasquez

Nyckelord: undervisning, lek, lärande, lekresponsiv undervisning, förskollärare.

Sammanfattning

Inledning

Denna studie handlar om hur nio förskollärare beskriver att de integrerar undervisning och lek. Eftersom begreppet undervisning skrevs in i den nya läroplanen för förskolan och betoningen på lekens centrala roll i förskolan lyfts fram (Skolverket 2018), fann vi det intressant att undersöka hur dessa två begrepp kan samverka och vilka strategier förskollärarna beskriver att de använder sig av för att undervisa i leken, samt vilka utmaningar de kan stöta på.

Studiens syfte

Studiens syfte är att få mer kunskap kring hur förskollärare kan integrera undervisning och lek i förskolan. För att få svar på detta skapade vi två frågeställningar:

- *Vilka strategier beskriver förskollärare att de använder för att integrera undervisning i leken?*
- *Vilka utmaningar beskriver förskollärare med att integrera undervisning i leken?*

Metod

Vi valde att utgå utifrån en kvalitativ enkätundersökning som forskningsmetod. Detta för att ge respondenterna möjlighet att kunna beskriva hur det arbetar och tänker kring undervisning och lek. Vi valde denna metod då vi ansåg den lämplig för att kunna samla in relevant data för studien syfte. Vi använde oss av ett bekvämlighetsbaserat urval. Christoffersen och Johannessen (2015, s.55) påpekar att ett bekvämlighets baserat urval innebär att forskaren väljer respondenter baserat på tillgänglighet och praktisk bekvämlighet.

Studiens resultat

I resultatet framgår det genom förskollärarnas beskrivningar att de undervisar i leken, både planerad och spontan undervisning. Det framkommer skillnader i vilka strategier de beskriver att de använder sig av, även skillnader i vilken grad man ska integrera undervisning och lek. Några av förskollärarna beskriver och finner flera fördelar, andra är mer skeptiska och menar att leken bör få bli ostörd.

Innehållsförteckning

INNEHÅLL

1.0 INLEDNING	1
1.1 Syfte.....	2
1.1.1 Studiens utgångspunkt: undervisning och lek som integrerade	2
2.0 TIDIGARE FORSKNING.....	3
2.1 Förskollärarens roll i leken: Närvarande, stöttande och responsiv	3
2.2 Verbal och icke verbal: kommunikativa strategier i undervisningen	4
2.3 Balansen mellan spontan och planerad undervisning med lek som utgångspunkt	4
2.4 Lekbaserad undervisning: Främjande av lärande och utforskande i förskolan.....	5
2.5 Utmaningar med lekbaserad undervisning.	5
2.6 Förskollärarens ämnes- och didaktiska kunskaper för barns lärande	6
3.0 TEORETISKT RAMVERK	6
3.1 Leken som ett undervisningsverktyg.....	7
3.2 Interaktion och kommunikation i naturliga sammanhang.	7
3.3 Proximala utvecklingszonen.....	8
3.4 Lekresponsiv undervisning.....	8
4.0 METOD.....	9
4.2 Etiska aspekter:	10
4.3 Validitet och reliabilitet / Tillförlitlighet:.....	10
4.4 Urval.....	11
4.5 Genomförandet	12
4.6 Analys och bearbetning:.....	13
5.0 RESULTAT.....	13
5.1.1 Passiv närvaro och observerande i barns lek	14
5.1.2 Förskollärarens beskrivningar om lekstrategier för att engagera sig och delta i barns lek	15
5.1.3 Förskollärarens delaktighet i leken för att stötta barnen med kommunikation	15
5.1.4 Aktivt närvara i barns lek för att integrera undervisning	16
5.1.5 Uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer	17
5.1.6 Stötta barnen genom öppna och utmanande frågor som leder till lärande.	17
5.2.1 Utmaning att leken kan bli för styrd.....	19
5.2.2 Utmaning att låta leken vara fri	19
5.2.3 Utmaning att bemöta unika behov, intressen och inlärningsstilar i leken	20
5.3 Sammanfattning av resultat	20
6.0 DISKUSSION	21
6.1 Resultatdiskussion.....	21
6.1.1 Strategier för att integrera undervisning i leken	21
6.1.2 Utmaningar med integrering av undervisning i leken	24
6.1.3 Metoddiskussion.....	25

6.2 Didaktiska konsekvenser	25
6.2.1 Framtida forskning	26
7.0 REFERENSLISTA	28
BILAGOR	30
Kvalitativ enkät	30
Missivbrev	31
Kodning	32

1.0 INLEDNING

Inför denna studie ligger fokus på att undersöka hur förskollärare beskriver integrering av undervisning i leken. En fråga som då infinner sig är hur gör förskollärare för att möta samtliga läroplansmålen för förskolan (Skolverket 2018) och vilka strategier beskriver de att de använder sig av för att integrera undervisning i leken. I den reviderade läroplanen för förskolan (Skolverket 2018) har undervisningen fått en betydligt mer framträdande roll jämfört med tidigare läroplan för förskolan. Även kravet på förskollärarens ansvar för undervisning har tydliggjorts. Såldes finner man i läroplanen för förskolan (Skolverket 2018, s.14) ” *Att undervisningen i förskolan ska ske under ledning av förskollärare och syfta till barns utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.* ”

Leken kan ses som en naturlig del av barnens vardag och att kunna använda sig av den för att undervisa blir på så sätt ett naturligt inslag i deras vardag. Sheridan och Williams (2018a, s.105) lyfter flera olika synsätt på förskollärares syn på lek som ett verktyg för att få ta del av barnens tidigare kunskaper, men även verkar det råda delade meningar kring hur man som förskollärare kan ta vara på barns lek. I sin professionalitet som förskollärare belyses vikten av att förstå när man ska hålla sig utanför leken eller delta.

Pramling och Wallerstedt (2009, s.11) lyfter i sin forskning att lek i förhållande till undervisning förutsätter *närvarande, stöttande* och *responsiva* förskollärare. De har med hjälp av begreppet lekresponsiv undervisning tagit fram en teoribildning som bygger på att förskolans verksamhet utgår från teman där leken blir central. Lekresponsiv undervisning innebär att utforma en verksamhet som bidrar till att barn utvecklar nya lekar och nya lekroller och samtidigt lär sig om någonting som ligger utanför leken, men i leken. Detta i samspel med förskollärare som skapar förutsättningar att undervisning kan ske i leken med hjälp av olika strategier.

Utifrån våra egna erfarenheter och yrkesverksamma år inom förskola har vi uppmärksammat att det kanske saknas viss kunskap, finns osäkerhet eller kanske saknaden av strategier hos förskollärare i förskolan inom området undervisning och lek. Inte bara om vad undervisning är utan även när den kan ske och hur. Vi upplever att det finns en viss skillnad i hur förskollärare tänker kring vad det exempelvis innebär att utgå från leken i undervisning, eller tvärtom. Därför kändes det naturligt för oss att i denna studie forska på hur undervisning kan integrera i leken. Leken som undervisningsmetod är inget nytt i förskola. Björklund och Palmér (2019, s.69) poängterar i sin forskning att barn genom lekbaserad undervisning får möjlighet att förändra sitt sätt att delta och agera i olika kulturella praktiker. Denna syn belyser vikten av leken som en central del av förskolans undervisning och hur den kan främja barns utveckling och lärande på ett djupare plan, vilket förankras med läroplanen för förskolan där “*Leken ska ha en central plats i utbildningen.*” (Skolverket 2018, s.8)

Mot denna bakgrund att förskolan ska ge leken en central plats och att förskollärare har ett pedagogiskt ansvar för undervisningen. Vill vi med hjälp av denna studie lyfta fram förskollärares betydelse i att skapa de bästa förutsättningarna för barnen i undervisningen, med hjälp av olika strategier som främjar barns lärande och kunskapsutveckling.

1.1 Syfte

Studiens syfte är att undersöka hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken. För att besvara studiens syfte arbetades följande forskningsfrågor fram.

1.1 Frågeställning

- Vilka strategier beskriver förskollärare att de använder för att integrera undervisning i leken?
- Vilka utmaningar beskriver förskollärare med att integrera undervisning i leken?

1.1.1 Studiens utgångspunkt: undervisning och lek som integrerade

Undervisning i förskolan har en lång historia och är väl definierad i Skollagen (2010:800), där den pedagogiska verksamheten innefattar en rad olika aktiviteter och interaktioner som syftar till att främja barnens utveckling och lärande. Dessa inkluderar både strukturerade aktiviteter och fri lek, där pedagogerna skapar en miljö som stimulerar till lärande.

Enligt läroplanen för förskolan (Skolverket, 2018) är lek, undervisning centrala faktorer för barns välbefinnande och lärande. Lek betraktas som en avgörande komponent för barns utveckling och lärande. Således ska förskollärare ansvara för att varje barn upplever att det är roligt och meningsfullt att lära sig nya saker och får förutsättningar för att utvecklas, leka och lära och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga. Detta är även något Nilsson, Lecusay och Alnervik (2018, s.22) uppmärksammar i sin forskning, där forskarna beskriver att genom att integrera lek och utforskande i undervisningen kan förskollärare skapa en miljö där barnet får möjlighet att aktivt delta i sitt eget lärande och där deras nyfikenhet och kreativitet stimuleras. Undervisning i förskolan kan då ses som en möjlighet för att främja barns lärande genom att skapa en miljö där barnen ges möjlighet att utforska och lära sig på ett meningsfullt och engagerande sätt. I denna studie kan en sådan miljö vara där lek sker. Även Thulin och Jonssons (2018, s.98) betonar en styrka med förskolans undervisning är förmågan att integrera det som barn upplever som meningsfullt samtidigt som deras intressen riktas mot innehållsområden som värderas i dagens samhälle. Undervisningen, som enligt skollagen är målstyrd och ledd av förskollärare, bör ta vara på barns perspektiv. Det innebär att undervisningen genomförs tillsammans med barn där deras erfarenheter och sätt att kommunicera ses som resurser och viktiga faktorer för hur deras kunskaper konstrueras, menar Thulin och Jonssons (2018, s.98).

I denna studie utgår vi från att det inte finns någon tydlig avgränsning mellan barnens lek och undervisning. Vi betraktar barnens lek som mer än bara en kort stund från undervisning och fokuserar i stället på kombinationen mellan undervisning och lek, det vill säga när lek används som en strategi för undervisning.

2.0 TIDIGARE FORSKNING

I tidigare forskning redogörs för det valda kunskapsområdet studien behandlar. Den tidigare forskningen som presenteras i kommande avsnitt synliggörs olika perspektiv på undervisning och lek. Det är viktigt att notera att inte alla sätt att integrera lek och undervisning är nödvändigtvis positiva. Thulin och Jonssons (2018, s.105) redogör i sitt forskningsresultat att det är fördelaktigt att balansera planerad och spontan undervisning, medan Sheridan och William (2018a, s.12) indikerar de stora krav som ställs på förskollärares ämnes- och didaktiska kunskaper. Således har vi också letat efter farhågor med att integrera undervisning i leken. Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.791) noterar i sin internationella forskning att i vissa kulturer, särskilt de som traditionellt värderar tidig och direkt undervisning, finns det ett visst motstånd mot att integrera lekbaserade metoder i utbildningen i förskolan. Även om Pramling och Wallerstedt (2019, s.12) inte nämner specifika forskare som argumenterar emot att leken är en viktig del av förskolan och barns lärande, så framgår det rätt tydligt att forskningen i Norden nästan alltid tenderar att stödja en normativ uppfattning om lekens roll. Således menar Pramling och Wallerstedt (2019, s.12) att förskoledidaktikens utveckling inte ska närma sig en skolliknande riktning.

2.1 Förskollärares roll i leken: Närvarande, stöttande och responsiv

Pramling och Wallerstedt (2019, s.9) betonar att förskollärares deltagande i barns lek karaktäriseras av "en aktiv närvaro", som gör det möjligt att stödja barnen i deras lek och kommunikation. Vidare framkommer det, att lek i förhållande till undervisning förutsätter närvarande, stöttande och responsiva förskollärare. Dessa begrepp anses som viktiga i förhållande till undervisning. Sheridan och William (2018b, s.138) redogör i sin forskning att undervisningen i förskolan förutsätter att förskollärarna har specifika ämnes- och didaktiska kunskaper. Sheridan och William (2018b, s.138) menar att de bör också ha en kunskapssyn och ett förhållningssätt där barnens kunskapande förstås som en process som förutsätter en aktiv interaktion med andra människor och fenomen i omgivningen genom stöttning, leka, samtala, skapa, utforska, experimentera, iaktta, lyssna, urskilja, jämföra och reflektera. Björklund och Palmér (2019, s.74) presenterar i sin forskning att målorientering skapas i interaktion mellan deltagarna i leken. Detta kan betraktas som kärnan i lekresponsiv undervisning där lärande innehåll inte tillförs utifrån, utan grundas utifrån de behov av kunskaper och färdigheter som identifierats som nödvändiga för lekens upprätthållande och utveckling. Således att förskollärares roll och delaktighet i barns lek är utifrån didaktiska avsikter. Björklund och Palmér (2019, s.69) menar att förskollärare behöver kunna urskilja barnens intentioner med leken, vilket kräver en förmåga att förstå och tolka leken utifrån barnens perspektiv. Björklund och Palmér (2019, s.69) skriver vidare att förskollärares deltagande i barns lek är en empirisk fråga, och i vissa fall kan förskollärare ha didaktiska avsikter med sitt deltagande. Det betonas att förskollärares närvaro i leken inte utesluter lekens öppenhet, utan snarare kan det stödja och berika barnens erfarenheter och lärande.

Förskollärares roll i undervisningen beskrivs som *stöttande* utgående från perspektivet på den vuxne som den mer erfarna. Hildén (2021, s.69) betonar att förskolläraren hjälper barnen vidare i deras förståelse genom att för barnen synliggöra olika begrepp, mönster, fenomen och företeelser. Forskaren menar också att tydliggörande av syfte och mål med undervisningssituationen innefattas i stöttningen. Förskollärarna *stöttar* genom att hålla fast vid en aktivitet samtidigt som förskolläraren är öppen för nya riktningar i den gemensamma leken. Det görs genom att

förskollärarna bjuder in barnen som medskapare i leken och responderar på barnens initiativ. Enligt författaren är responsen ett sätt för förskollärarna att bygga vidare på barnens initiativ och samtidigt koordinera leken både med avseende på riktning och med avseende på innehåll.

2.2 Verbal och icke verbal: kommunikativa strategier i undervisningen

Hildén (2021, s. 53–55) framhäver det spänningsfält som uppstår mellan verbal och icke-verbal kommunikation i förskolemiljön, särskilt i samband med undervisning och interaktion med barnen. Ett exempel på ett sådant spänningsfält kan utifrån denna studies fokus uppstå i leken. Forskaren presenterar att förskollärarens individuella erfarenheter visar på betydelsen av att tolka barnens icke-verbala signaler för att främja barnens delaktighet och lärande. Även om verbal kommunikation ofta dominerar diskussionen om undervisningssituationer, framhåller forskaren också den grundläggande rollen av icke-verbal kommunikation för att förstå och svara på barnens behov och initiativ.

Hildén (2021, s. 57) beskriver vikten av att navigera mellan verbal och icke-verbal kommunikation i en undervisningssituation med förskolebarn. Forskaren menar att förskollärare är medvetna om att kommunicera både verbalt och icke-verbalt genom att använda blickar, gester, och kroppsspråk för att förstå och svara på barnets signaler. Genom att kommentera och tolka barnens handlingar visar förskollärare förståelse för deras icke-verbala uttryck och behov. Denna interaktion illustrerar en känslig balans mellan verbal och icke-verbal kommunikation, där förskolläraren bör anpassa sitt tillvägagångssätt för att skapa en meningsfull och engagerande lärandemiljö för barnen.

Samtidigt lyfter Hildén (2021, s. 57) fram hur forskning ofta fokuserar mer på verbal kommunikation än på icke-verbal kommunikation inom förskoleundervisningen, vilket kan påverka hur pedagoger och forskare betraktar och analyserar interaktionen i förskolemiljön. Forskaren beskriver att förskollärare är lyhörda för både verbal och icke-verbal kommunikation för att integrera undervisning i leken, skapa en stimulerande och inkluderande lärandemiljö för förskolebarn. Utifrån studiens fokus kan vi betrakta både verbal och icke verbal kommunikation som strategiska verktyg för undervisningen.

2.3 Balansen mellan spontan och planerad undervisning med lek som utgångspunkt

Leken i förskolan har länge varit central och utforskats ur olika perspektiv. I Thulin och Jonssons (2018, s.101) forskning fokuseras det på begreppet undervisning, särskilt spontan och planerad undervisning. De hävdar att genom att ta barnens perspektiv i spontana undervisningssituationer kan läraren anpassa sig till barnens nivå och bekräfta deras engagemang. Detta möjliggör en vidareutveckling av det engagemanget till formell undervisning, där förskolläraren också tar hänsyn till barnens intressen. Thulin och Jonsson, (2018, s.105) redogör att i planerad undervisning har förskolläraren redan förberett ett ämnesområde eller fenomen innan lektionen, där barnen sedan deltar i genomförandet. Förskolläraren lyssnar på barnens tankar och idéer, utvecklar dem och utmanar dem att utforska vissa områden. Enligt forskarna är förskollärarnas kompetens avgörande för att genomföra undervisning utifrån barnens perspektiv. Men för att detta ska vara möjligt behöver förskollärarnas kompetens utvecklas inom olika områden. Sheridan och William (2018b, s.139) uppmärksammar att förskolläraren både spontant och planerat kan

använda leken för att skapa intresse för ett innehåll och på ett lekfullt, omsorgsfullt och kreativt sätt bidra till att vidga och fördjupa barnens kunskande inom specifika områden. Sheridan och William (2018b, s.139) menar att barns lek bör vara kärnan i en medveten undervisning för att främja lärande och utveckling inom olika ämnen, i syfte att lära om olika innehåll och fördjupa sitt kunskapande inom läroplanens områden.

2.4 Lekbaserad undervisning: Främjande av lärande och utforskande i förskolan

Björklund och Palmér (2019, s.69) betonar att undervisning i förskolan handlar inte främst om att uppnå specifikt kunskande, utan snarare att skapa erfarenheter som ligger till grund för fortsatt lärande och fördjupat kunskande. Forskarna menar att undervisning i förskolan är nära kopplad till Vygotskijs begrepp om den proximala utvecklingszonen, där barnet ges möjligheter att vidga sin erfarenhetshorisont med stöd av förskollärare och mer erfarna kamrater. Vidare förklarar Björklund och Palmér (2019, s.69) undervisning i förskolan som utvecklingspedagogik, där barn genom lekbaserad undervisning får möjlighet att förändra sitt sätt att delta och agera i olika kulturella praktiker. Denna syn belyser vikten av leken som en central del av förskolans undervisning och hur den kan främja barns utveckling och lärande på ett djupare plan.

Sheridan och William (2018b, s.139) menar att lek är ett område i fokus för undervisning i sig, där barn kan lära olika lekstrategier och lekregler som samförstånd, ömsesidighet och turtagande samt kunskap av olika slag för att kunna leka och lära. Pramling och Wallerstedt (2019, s.11) lyfter även andra förhållanden till lek som Wood (2014) identifierar är vuxen-guidad lek, i detta perspektiv värderas barns lek primärt utifrån att den är till gagn för lärande och utveckling. Således att leken används som ett verktyg i undervisningen för lärande och utveckling enligt läroplanen för förskolan (Skolverket 2018). Lecusay och Alnervik (2018, s.21) betonar att utvecklingspotentialen inte handlar om att välja eller kompromissa mellan en förskoleansats som är inriktad på skolifiering och en som är socialpedagogiskt. Utan potentialen ligger i att utveckla pedagogiska metoder som tar hänsyn till och använder barns naturliga nyfikenhet, kreativitet och glädje i att utforska och lära som utgångspunkt för verksamheten. Nilsson, Lecusay och Alnervik (2018, s.22) menar att det är i detta "relationella potentialfält" som förskolans framtid finns och där barns lärande och växande kan tas på allvar och ges nya möjligheter. Nilsson, Lecusay och Alnervik (2018, s.22) argumenterar för en förskolepedagogik och didaktik som bygger på både lek och utforskande och som tar inspiration från forskning och erfarenheter från lekvärldar och utforskande projekt.

2.5 Utmaningar med lekbaserad undervisning.

Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.788) lyfter utmaningar och motsägelser kopplade till införandet av lekbaserad pedagogik i förskolemiljön. Utmaningar och motsägelser som att många förskollärare saknar tillräcklig kunskap och förståelse för lek teori eller play-based learning (PBL). Denna brist på förståelse skapar osäkerhet och kan påverka deras förmåga att integrera lek i undervisningen.

I Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.789) forskning framkom det att de finns en tydlig skillnad mellan nordiska länder som Norge och Sverige jämfört med andra länder, såsom Asien och Irland, när det kommer till införandet av lekbaserad pedagogik. I de nordiska länderna har lekbaserad pedagogik traditionellt varit en integrerad del av förskole utbildningen

under lång tid. Dessa länder har historiskt sett haft en mer utforskande och barncentrerad syn på lärande, vilket underlättar införandet av lekbaserad pedagogik i verksamheten.

Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.789) beskriver att i engelsktalande länder, där det traditionella synsättet på utbildning har varit mer inriktat på direkt undervisning och akademiska prestationer, exempelvis Irland, betraktar förskollärare oftast lekbaserad inläring som meningslös och anser att den är ett slöseri med tid. Denna negativa inställning till lek som en lärandeaktivitet kan skapa motstånd eller utmaningar med att integrera lekbaserad pedagogik. Forskarna menar att politiska förväntningar och kulturella normer i dessa länder tenderar att främja strukturerad undervisning och bedömningsmetoder, vilket försvårar integrering av lekbaserad lärande i förskolemiljön.

Dessutom poängterar Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.791) i sin internationella forskning att det kan finnas en utmaning med att balansera lek och lärande som separata eller sammanvävda aktiviteter i förskolan, vilket kan påverka hur lekbaserat lärande accepteras och implementeras av barnen i deras lek. Forskarna poängterar vikten av att förstå och respektera barnens personliga erfarenheter och uppfattningar när det gäller lekbaserat lärande. Samtidigt betonar forskarna behovet av att navigera mellan olika synsätt och att hantera eventuella utmaningar som uppstår vid tillämpningen av detta koncept i praktiken.

2.6 Förskollärarens ämnes- och didaktiska kunskaper för barns lärande

Sheridan och William (2018b, s.4) forskning visar att kvaliteten varierar i svenska förskolor, vilket ger barn ojämlika förutsättningar till en likvärdig start i livet. I detta sammanhang blir förskolans uppdrag fundamentalt för barns sociala integration och för deras förberedelse för skolan. Undervisning är en avgörande kvalitetsaspekt för barns förutsättningar att lära och utvecklas i förskolan. Sheridan och Williams (2018a, s.12) understryker vikten av att förskollärare besitter gedigna ämneskunskaper och didaktiska färdigheter för att säkerställa hög kvalitet i undervisningen. Eftersom förskollärare ofta måste agera i realtid och anpassa sig till barnens behov och intressen, är det avgörande att de har förmågan att snabbt tillämpa och använda sina kunskaper. Det blir synligt att det ställs stora krav på förskollärarens ämnes och didaktiska kunskaper, och därför är förskollärare ständigt utmanade att aktivt delta i kompetensutveckling och forskningsprojekt för att reflektera över och utveckla sin undervisning. Alltså att förskollärare bör kunna skilja mellan åsikter och vetenskaplig forskning samt tolka läroplanens målområden för att skapa gynnsamma lärande miljöer för barnen är också centrala aspekter som framhävs av Sheridan och Williams (2018a, s.10) Den kontinuerliga anpassningen och flexibiliteten kräver att förskollärare ständigt är beredda att använda sina kunskaper och expertis för att stödja och utmana barnens lärande och utveckling.

3.0 TEORETISKT RAMVERK

Studien syftar till att fördjupa kunskapen om hur förskollärare integrerar undervisning och lek. Undervisning och lek sker genom socialt samspel och dialog mellan barnen och förskollärarna, vilket ledde till att vi valde att utgå från ett sociokulturellt utvecklingsperspektiv och lekresponsiv undervisning som teoretiskt ramverk.

Säljö (2020) beskriver att ett sociokulturellt utvecklingsperspektiv handlar om att lärande sker genom interaktion och deltagande i sociala sammanhang. Forskaren menar att barnets utveckling

formas av dess interaktioner med andra människor i dess omgivning, såsom familj, vänner, förskola och samhälle. Inom ett sociokulturellt perspektiv ses lärande och utveckling som integrerade processer som är kopplade till sociala sammanhang. Lekresponsiv undervisning, å andra sidan, är en pedagogisk strategi som är baserad på förståelsen av lekens betydelse för barns utveckling och lärande. Magnusson och Pramling (2023) presenterar att det innebär att förskollärare är medvetna om och lyhörda för barns lek och använder leken som en plattform för att främja lärande inom olika områden. Magnusson och Pramling (2023) menar att lekresponsiv undervisning innebär att integrera undervisning i leken på ett planerat och målinriktat sätt, där förskollärarna stöttar och utmanar barnens lärande genom lek.

3.1 Leken som ett undervisningsverktyg

Säljö (2020, s.18) redogör för en utgångspunkt inom sociokulturellt perspektiv på lärande och mänskligt tänkande är att man intresserar sig för hur individer och grupper kan tillägna sig och använder fysiska och kognitiva resurser. Samspelet mellan dessa resurser blir i fokus i detta perspektiv. Säljö (2020, s.20) menar i ett sociokulturellt perspektiv har termerna redskap eller verktyg en speciell betydelse, med detta menar man vilka resurser, såväl språkliga som fysiska som vi har tillgång till och använder för att förstå vår omvärld och agera i den. Med hjälp av dessa verktyg kan människan tillsammans med andra få till sig nya kunskaper och färdigheter genom interaktion med andra. I denna kontext kan leken betraktas som ett sådant verktyg, där barn genom sin lek integrerar med omgivningen och varandra för att utforska, lära och utvecklas. Säljö (2020, s. 67) belyser även att i ett sociokulturellt perspektiv är kommunikation och språkanvändning det centrala och utgör länken mellan barnet och dess omgivning. Genom att kommunicera om vad som händer i leken och i interaktion med andra barn och pedagoger, blir barnet delaktigt i hur andra uppfattar och upplever lekens innehåll. Med detta synsätt så lär sig barnen genom att samspela med andra, vilket kan inkludera någon med mer erfarenhet och ett annat perspektiv eller synsätt på det som görs. Denna interaktion och kommunikation kan också vara en del av undervisningen, där pedagoger kan vägleda och stödja barnens lärande genom att delta i lekaktiviteter och samtala om dem, vilket kan främja barnens förståelse och kunskap. Säljö (2020, s.66) beskriver att människor föds in i och utvecklas inom ramen för samspel med andra människor. Redan från början av livet gör och får vi nya erfarenheter tillsammans med andra. Vi lär oss att uppmärksamma, beskriva och agera i verkligheten på ett sätt som omgivningen tillåter och uppmuntrar till. Genom lek och socialt samspel med andra menar Säljö (2020, s.66) att barnen erövrar nya kunskaper.

3.2 Interaktion och kommunikation i naturliga sammanhang.

Interaktion och kommunikation är centrala begrepp för att förstå lärande och utveckling på både kollektiv och individuell nivå. Genom socialt samspel kommer vi i kontakt med omvärlden och blir delaktiga i de sätt att tänka och handla i den. Säljö (2020, s.222) menar att det är ur sådan interaktion vi hämtar kunskap till vår världsbild och subjektivitet. På detta sätt kan vi dela erfarenheter med andra människor och utveckla nya kunskaper. Williams och Sheridan (2018b, s.129) betonar i sin forskning att begreppet undervisning vilar på ett teoretiskt perspektiv som utgår från utifrån sociokulturella och ekologiska teorier. (Bronfenbrenner 1979, 1986; Bruner 1996; Vygotsky 1986). Således att barn lär och utvecklas genom att kommunicera och interagera med sin omgivning. Barns lärande och utveckling kan med utgångspunkt i ett sådant perspektiv inte begränsas till att vara en psykologisk och biologisk process, utan är också knutet till de kulturella, sociala, språkliga och praktiska sammanhang inom vilket lärandet sker. Williams och Sheridan (2018b, s.129) skriver att utifrån sociokulturella och ekologiska teorier är det interaktionen mellan barnets förutsättningar på olika områden och de erfarenheter barnet gör som

påverkar dess lärande och förståelse. Barns lärande före förskoletiden, i förskolan och utanför förskolan behöver bilda en helhet för barnet och den kunskap barn erövrar i förskolan behöver knyta an till den kunskap barnet redan gjort till sin egen. Williams och Sheridan (2018b, s.129) uppmärksammar att barns lärande i förskolan bör handla om att få möjlighet att utveckla kognitiva kunskaper, en bred social kompetens, kommunikativa färdigheter, förståelse för olika innehåll och fenomen samt tillit till den egna förmågan att lära. Williams och Sheridan (2018b, s.129) redogör för att förskollärarna bör utifrån förskolans läroplan (Skolverket 2018) ta vara på barns tidigare erfarenheter, kunskaper, förutsättningar och intressen och bestämma sig för hur de vill arbeta med det innehåll som de planerar att ge barn möjligheter att utveckla en förståelse för hur de vill undervisa.

3.3 Proximala utvecklingszonen

Proximala utvecklingszonen är en central del av Lev Vygotskijs sociokulturella teori om lärande och utveckling, som belyser vikten av samspel och lärande genom social interaktion. Enligt Philgren (2017, s.32) inträffar den proximala utvecklingszonen när barnet ställs inför nya interaktionssituationer och möter problem som de inte tidigare stött på, men som de får stöd av mer erfarna individer för att lösa. Även Säljö (2020, s.61) menar att människors lärande och utveckling kan betraktas genom den proximala utvecklingszonen. Vygotsky menar med detta att utvecklingszonen är avståndet mellan vad individen kan prestera ensam och vad man kan prestera med hjälp av en vuxens stöttning och ledning eller ihop med andra. I förskolemiljön kan det innebära att pedagoger fungerar som den mer erfarna individen och skapar lärandemiljöer där barnen kan utvecklas och nå nya nivåer av prestation, både i lek och i mer strukturerade undervisningssituationer. På så sätt blir lek inte bara en spontan aktivitet utan också en arena där undervisning integreras och där barnets lärande och utveckling stöds och utmanas genom vägledning från pedagoger och mer erfarna kamrater. Därigenom betonar Proximala utvecklingszonen klyftan mellan barnets självständiga förmågor och dess potential med stöd från andra, vilket Pihlgren (2017, s.32) menar återspeglar kärnan i Vygotskijs sociokulturella perspektiv som värdesätter samspel och lärande genom social interaktion.

3.4 Lekresponsiv undervisning

Lekresponsiv undervisning är en ny teori som tar sin utgångspunkt i såväl förskolans bildningstradition som i ett utvecklingspedagogiskt synsätt att se på barns lärande. Enligt Magnusson och Pramling (2023, s.16) ses användandet av det responsiva förhållningssättet i kommunikation mellan barn och pedagog centralt för en lekresponsiv undervisning. Det lekresponsiva förhållningssättet utgår från en strävan till en ömsesidighet i den kommunikation som etableras i en situation eller aktivitet. Ömsesidigheten präglas av och är till för att uppmuntra barnens egen delaktighet och även för att de ska kunna vara med och påverka sitt lärande. Magnusson och Pramling (2023, s.17) belyser att undervisning genom detta perspektiv där barns perspektiv är i fokus präglas av aktiva förskollärare som hör och ser det barn ger uttryck kring och ger respons på det. Förskollärare behöver både lyssna och utmana genom att vara närvarande och använda sin fantasi och sin kunskap och sina erfarenheter.

Magnusson och Pramling (2023, s.21) menar att en grund i hur lekresponsiv undervisning uppkom grundar sig i frågan kring hur kan man möta läroplanens mål för förskolan (Skolverket 2018) där begreppet undervisning numera står inskrivet, och hur undervisningen då kan bedrivas i en verksamhet där leken är central. Synen på lekresponsiv undervisning beskrivs med hjälp av metaforen “det lekande lärande barnet”, som innebär att man ser på barnet som en lekande lärande individ, där av bör förskollärares synsätt bli därefter genom att se lek och lärande som integrerat. Pramling (2023, s.144) beskriver även lekresponsiv undervisning som en teori som integrerar undervisning och lek, till skillnad från skolan där lek ses som något som görs emellan undervisningstillfällena. I förskolan delas inte dagen in i lektioner eller i olika ämnen på samma sätt som i skolan. Pramling (2023, s.145) menar att förskolan organiserar för barns lärande och utveckling i termer av olika teman. Responsivitet är ett centralt begrepp inom lekresponsiv undervisning och avser att svara an på deltagarnas bidrag. Med dessa bidrag menar Pramling (2023, s.145) både verbala och icke verbala initiativ till att kommunicera något som blir meningsskapande. I samspelet med andra lär vi av varandra och med våra olika erfarenheter kan vi bidra till varandras nya kunskaper.

Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.3) visualisera leken med vuxnas deltagande i lek som ett mångdimensionellt spektrum. Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.3) uppmärksammar också barnledda leken, där deltagandet är frivilligt och där det inte finns något förutbestämt mål och ingen vuxen styrning. I denna kontext kan det ses som när förskollärare väljer att vara passivt närvarande eller observerande i leken. Forskarna presenterar i motsats till detta den strukturerade, vuxenledda leken som ofta liknar direkt undervisning med ett tydligt syfte, vilket i denna kontext skulle kunna tolkas som planerad undervisning.

Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.3) beskriver att mellan dessa ytterligheter finns varianter av guidad lek och lekbaserat lärande. Vuxenrollerna kan variera från att vara närvarande, stöttande och responsiv till att vara observerande vuxna. Vilket vi ser kan kopplas samman med ovan där Pramling (2023, s.144) beskriver lekresponsiv undervisning som en teori som integrerar undervisning och lek, samt Magnusson och Pramling (2023, s.16) som ser användandet av det responsiva förhållningssättet i kommunikation mellan barn och pedagog centralt för en lekresponsiv undervisning.

4.0 METOD

I nedanstående kapitel beskrivs den metod som används i studien. Texten innefattar val av metod, urval och genomförandet av studien, bearbetning samt analys av data utifrån de etiska aspekterna som uppmärksammades i studien.

Wallerstedt (2023, s.41) understryker vikten av att välja en metodologisk ansats som är passande för studiens undersökningsområde och frågeställningar. Vår ambition är att erhålla insikter om hur förskollärare beskriver sina strategier för att integrera undervisning i leken och vilka utmaningar de identifierar, eftersom dessa uppfattningar starkt påverkar implementeringen och förbättringen av sådana metoder. Wallerstedt (2023, s.41) uppmärksammar att det sociokulturella perspektivet, som betonar analysen av individers liv och beteenden inom deras sociala och kulturella kontexter, är särskilt viktigt inom kvalitativ forskning. På så vis kan förskollärares uppfattningar och tolkningar vara av avgörande betydelse för strukturen och genomförandet av interaktionen mellan pedagoger och barn. Därför anser vi att det är centralt i att förstå förskollärares syn på hur undervisning bäst kan integreras i leken i denna studie.

4.1 Kvalitativ enkät

I studien anser vi det relevantt att använda kvalitativ metod eftersom syftet är att undersöka hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken. Vi landade i valet att skapa en kvalitativ enkät. Vi tror att en kvalitativ enkät når ut till ett bredare urval av respondenter och ger deltagarna större möjligheter att fundera och återkomma till enkätfrågorna jämfört med att genomföra fysiska intervjuer. Christoffersen och Johannessen (2015, s.16) betonar flexibilitet i kvalitativ metod genom att framhäva att forskaren ges möjlighet till att formulera frågorna själv. Detta ger respondenterna utrymme i att dela med sig av egna tankar och åsikter fritt. Vi såg det som fördelaktigt att skapa en kvalitativ enkät som metod eftersom det möjliggör insamling av ett stort antal svar på kort tid, vilket kan ge ett mer omfattande underlag. Christoffersen och Johannessen (2015, s.160) lyfter en fördel med enkät, att det kan vara enklare för deltagarna att svara på eftersom det inte blir så personligt. Forskarna nämner också en nackdel som kan vara att bortfallet blir stort, då motivationen för deltagandet inte är lika stort som vid en fysisk intervju.

Enkät som metod kompletterade vårt val av sociokulturellt perspektiv i val av analysmetod, vilket möjliggjorde en mer djupgående förståelse av variationerna i förskollärarnas syn på integrationen av undervisning i leken. Wallerstedt (2023, s.49) betonar att den metodologiska grunden i sociokulturella studier är att utvecklingen studeras i samspel mellan individer. Således via samspel får vi syn på hur individer utvecklas och hur stöttning sker i undervisningssituationer.

Enkäten är uppbyggd på endast öppna frågor (se bilaga 1). Detta för att erbjuda deltagarna möjlighet att ge mer ingående och utförliga svar, vilket Christoffersen och Johannessen (2015, s.16) nämner som fördelaktigt samt att det främjar en djupare förståelse. Inför användandet av kvalitativ enkät har vi uppfyllt de etiska aspekterna, vilket vi beskriver mer utförligt i avsnittet etiska aspekterna här nedan.

4.2 Etiska aspekter:

I enlighet med Vetenskapsrådets riktlinjer (2017, s.40) har vi vid hanteringen av vår enkätstudie beaktat de fyra etiska aspekter som är: *Informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. I missivbrevet (bilaga 2) betonar vi att respondenterna samtycker sitt deltagande genom att besvara enkäten. Vilket gör att vi tar hänsyn till samtyckeskravet. Vi tog hänsyn till informationskravet genom att inkludera noggrann information om studiens syfte och de etiska övervägandena som förmedlats till respondenterna via missivbrevet. Respondenterna har full frihet att avbryta sitt deltagande när som helst. Enkäterna hanterades anonymt med hänsyn till konfidentialitetskravet enligt riktlinjerna från Vetenskapsrådet (2017, s.40). För att ta hänsyn till nyttjandekravet så informerades respondenterna om att all data kommer att raderas efter studiens godkännande och inte delas till obehöriga. Via databasen SUNET Survey går inte resultaten att spåras till individuella respondenter eller specifika förskolor i studien, vilket skyddar våra respondenter i enlighet med de etiska kraven (Vetenskapsrådet 2017, s.40)

4.3 Validitet och reliabilitet / Tillförlitlighet:

I studier som examensarbeten måste man ta hänsyn till både reliabilitet och validitet, vilket handlar om att samla in data noggrant för att kunna dra tillförlitliga slutsatser. Men även att strukturera arbetet så pass väl för att inte införa egna värderingar i den insamlade datan. Thurén (2019, s.50) presenterar att det är ett rättvisekrav att den som ingår i en undersökning bedöms likadant oavsett vilken undersökning som görs. Christoffersen och Johannessen (2015, s.21) beskriver att *reliabilitet* har att göra med hur noggrann och exakt studiens data är och att studiens datainsamling och slutresultatet är korrekta. Författarna beskriver att detta kan göras med hjälp av tydliga och välformulerade frågor, samt genom att ge respondenterna möjlighet att svara i lugn och ro. Vi valde att använda oss av en digital enkät för att ge respondenterna möjlighet att svara i lugn och ro och att enbart ge ett och samma svar för att få trovärdiga data. I vår studie valde vi enbart förskollärare till att svara på våra frågor i vår enkät. Det gav studien en hög *reliabilitet* eftersom det är förskollärare som har ansvar för undervisningen i förskolan.

Christoffersen och Johannessen (2015, s.22) beskriver att *validitet* eller tillförlitlighet handlar om, i hur stor grad den insamlade data representerar studiens syfte och hur relevant de är. Vi bearbetade enkätfrågorna i omgångar, samt de har även granskats av vår handledare som gav oss konstruktiv kritik samt vägledning tills frågorna var så pass utformade så att det kunde besvaras på ett trovärdigt sätt. Bryman (2018, s.467) presenterar att validitet eller tillförlitlighet kan bedömas utifrån olika faktorer, såsom trovärdighet, överförbarhet och pålitlighet. Trovärdigheten i vår studie avser att studien återspeglar verkligheten och är baserad på den insamlade data. Överförbarheten handlar om i vilken utsträckning resultatet tillämpas till alla situationer och kontexter som presenteras i denna studie. Pålitligheten avser graden av konsekvenser i resultatet, det vill säga att studien skulle ge oss samma resultat vid upprepade tillfällen. (Bryman 2018, s.467) Sammanfattningsvis är tillförlitligheten en viktig faktor som vi har tagit hänsyn till vid bedömning av vår kvalitativa forskning.

Vår fördjupning i ämnet undervisning och dess integration i leken hoppas ge oss ytterligare kunskap. Genom att noggrant planera och rikta våra insamlingsmetoder och enkätfrågor ser vi det viktigt att upprätthålla hög reliabilitet och validitet i hela vår forskningsprocess. I avsnittet nedan kommer vi vidare presentera vårt urval och därefter genomförandet av vår datainsamling.

4.4 Urval

I denna studie utgörs deltagarna av förskollärare, en grupp som består av flera tusen individer i samhället. Vårt mål är inte att härleda allmängiltiga slutsatser för en stor deltagargrupp, utan snarare att ge exempel på hur förhållandena kan se ut i en förskolemiljö. Därför är urvalsprocessen avgörande för forskningsstudien. Christoffersen och Johannessen (2015, s.54) understryker vikten av att välja ut deltagare i en undersökning, vilket även kallas urval. De betonar att ett karakteristiskt drag hos kvalitativa metoder är att samla in omfattande information, även kallad data, om ett begränsat antal individer. Detta kräver strategiskt urval i forskningsstudier.

För att välja respondenterna använde vi oss av ett bekvämlighetsbaserat urval för att uppnå studiens syfte och besvara dess frågeställningar. Christoffersen och Johannessen (2015, s.55) påpekar att ett bekvämlighetsbaserat urval innebär att forskaren väljer respondenter baserat på tillgänglighet och praktisk bekvämlighet. Kriterierna för studiens urval var endast att respondenterna är verksamma i nuläget. Respondenterna är valda från förskolor som vi känner till sedan tidigare. Urvalet omfattar 10 förskollärare som arbetar inom olika kommunala förskolor i väst Sverige. Samtliga respondenter är kontaktade via e-post, där fick det en kort introduktion till studiens syfte och metod, samt en förfrågan om att delta. E-postmeddelandet innehöll missivbrev (bilaga 2) och länk till enkät (bilaga 1), vilket innehöll information om konfidentialitet och

frivillighet i deltagandet. Vårt metodval stöds även av riktlinjerna i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2018), där det fastslås att förskollärare är ansvariga för det pedagogiska innehållet i undervisningen och för att det målinriktade arbetet främjar barns utveckling och lärande. Vi beslutade oss för att inte lägga fokus på ålder, kön eller yrkeserfarenhet vid urvalet. Anledningen till detta är att alla som är verksamma inom förskolan förväntas utgå från läroplansmålen och arbeta aktivt för att uppfylla dem. Även om metoder och val av arbetssätt och strategier kan variera, ligger ansvaret för undervisningen i förskolan på förskollärare i deras uppdrag.

4.5 Genomförandet

Medan vår enkät var aktiv, samarbetade vi för att strukturera vårt arbete och skrev vidare på tidigare forskning samt centrala begrepp för läsarens förståelse av vår tolkning av dem. Nästa steg var att återvända till enkäten efter att svarstiden hade gått ut och samla in alla svar för att sedan börja analysera dem. Vi arbetade parallellt med varandra under undersökningen, vilket innebar att vi utförde olika delar av arbetet och kompletterade varandras insatser. Genom hela processen använde vi Zoom för kommunikation och delade ett gemensamt dokument eller hade fysiska möten för att skriva tillsammans. Diskussioner om olika delar av arbetet under arbetets gång gjorde att vi båda var delaktiga i alla aspekter av undersökningen. I en sociokulturell analys av kvalitativa enkäter ligger fokus på hur individers upplevelser och beteenden formas av sociala och kulturella faktorer.

Vid publiceringen av vår enkät strävade vi efter att ge förskollärarna tillräckligt med tid att svara, med tanke på den höga arbetsbelastning som kan följa med yrket som förskollärare, men vi ville också inte ha den öppen för länge för att minska riskerna för att respondenterna skulle glömma av att svara. Vi valde att ha enkäten öppen i sju dagar. Christoffersen och Johannessens (2015, s.161) poängterar vikten av att ge tillräckligt med tid för att svara på enkäten, samtidigt som vi undviker att hålla den öppen för länge för att minska risken att respondenterna glömmar att svara. Enkäten utformades för att vara hanterbar inom en rimlig tidsram, och den ungefärliga svarstiden angavs till 15-20 minuter för att stödja respondenterna. Vi har också valt att enbart inkludera öppna frågor för att ge respondenterna möjlighet att uttrycka sina egna åsikter, vilket Christoffersen och Johannessens (2015, s.152) poängterar i sin forskning.

När vi framställde enkäten (se bilaga 1) använde vi oss av databasen SUNET Survey som vi har tillgång till via Högskolan Borås. SUNET Survey är en molnbaserad tjänst för att skapa enkäter eller andra typer av undersökningar. Genom att använda oss av databasen kan vi sedan skapa rapporter för att följa upp vår utsända enkät. Vi valde SUNET Survey för att skapandet av enkäter går att automatisera och såg det som en god fördel i vårt val av metod som kvalitativ enkät. Enkäten skickades till studiens deltagare. Vi räknade med maximalt två till tre bortfall. Vi var medvetna om att ett för stort bortfall kan påverka studien negativt. Vårt missivbrev (bilaga 2) med inbjudan om att delta, etiska krav och länken till den digitala enkäten skickades ut till samtliga respondenter via mejl. I enkäten framkommer det tydligt att enkäten stängs ner efter sju dagar från den dagen det mottagit mejlet.

Enkäten bestod av totalt sju frågor (se bilaga 1), noga utformade för att fånga in olika aspekter av förskollärarnas perspektiv på hur de beskriver att de integrerar undervisning i leken. Genom att använda en enkät som forskningsinstrument kunde vi samla in tillräckligt med data som sedan kunde analyseras för att identifiera vilka strategier förskollärarna beskriver att de använder för att integrera undervisningen i leken, samt vilka utmaningar de beskriver med att integrera

undervisning i leken. Christofferson och Johannessen (2015, s.162) poängterar att det är ytterst sällan som alla respondenter svarar inom tidsramen, därav är det fördelaktigt att skicka ut en påminnelse. Därav två dagar innan enkäten stängdes ner skickades en påminnelse ut via SUNET Survey till samtliga respondenter trots att de redan svarat. Pramling (2023, s.191) betonar att anonymiteten säkerställs genom att alla mottar en påminnelse. Vidare presenterar Åberg-Bengtsson och Pramling (2023, s.191) att bortfall alltid är negativt då det finns stor risk att många inte svarar vilket är ett hot mot studiens validitet.

Sammanlagt svarade 9 av 10 respondenter på enkäten vilket ger ett minimalt bortfall. I kapitlet diskussion under avsnittet metoddiskussion kommer vi presentera och diskutera vårt bortfall av resultatet.

4.6 Analys och bearbetning:

Enligt Wallerstedt (2023, s.50) innebär detta att man använder kodning och kategorisering för att identifiera de bästa beskrivningarna av ämnet. I vår studie, där vi undersöker hur förskollärare integrerar undervisning i leken, genomfördes transkriberingen av enkäterna under en enda dag. De vill säga att vi gick igenom samtliga enkäter för att säkerställa att vi fått tillräckligt med data att analysera samt att hålla fokus och säkerställa noggrannheten i arbetet. Enkäterna samlades in digitalt genom Sunet survey och bearbetades sedan i tre steg. Först skapades en överblick för att strukturera all data relaterat till forskningsfrågorna.

Sedan lästes enkäterna upprepade gånger och diskuterades för att identifiera gemensamma teman och förstå respondenternas syn på fenomenet. Under hela analysen höll vi ständigt i minnet vad respondenterna uttrycker och kan ha tolkat de olika aspekterna.

Wallerstedt (2023, s.50) uppmärksammar att transkriberings noggrannhet varierar, men det viktigaste är att den ger tillräcklig information för att upptäcka de bästa beskrivningarna av ämnet. Vi inledde processen genom att gruppera respondenternas svar baserat på våra frågeställningar och genom att använda en kvalitativ analysmetod med färgkodning (se bilaga 3) för att identifiera gemensamma teman och faktorer i enkätsvaren. Respondenterna fick endast öppna frågor i enkäten för att kunna beskriva sina erfarenheter, kunskaper och tankar kring integrera undervisning i leken. Genom att noggrant analysera texterna läste vi svaren för att identifiera deras beskrivningar av möjligheter, utmaningar och de strategier respondenterna använde.

Vi använde olika färger (röd, blå och grön) för att markera ord och fraser som förknippades med de olika aspekterna i vår färgkodade tabell (se bilaga 3). Efter att ha granskat svaren noggrant fann vi intressanta citat som svarade på våra forskningsfrågor. Vår kodning avslöjade två huvudsakliga kategorier i respondenternas beskrivningar av hur de integrerade undervisningen i leken. Kategorierna blev förskollärarnas strategier med att integrera undervisning i leken och utmaningar med att integrera undervisning i leken.

5.0 RESULTAT

I följande avsnitt presenteras resultaten från vår enkätundersökning. Vi inkluderar även utdrag från vår enkät i form av citat. Respondenterna valdes att namnges med siffror för att behålla anonymiteten, dock benämns citaten som "förskollärare" för att tydligt skilja citat från löpande

texten. Rubrikerna och analyserna i detta avsnitt är formulerade med utgångspunkt från studiens syfte och frågeställningar som är:

Vilka strategier beskriver förskollärare att de använder för att integrera undervisning i leken?
Vilka utmaningar beskriver förskollärare med att integrera undervisning i leken?

Således för att tydligt redovisa innehållet i resultatet har vi valt en viss struktur som tillämpar flera liknande citat och en generell tolkning som vi benämner som analys. Detta för att underlätta läsningen och förståelsen av texten.

5.1 Respondenternas beskrivningar av olika strategier

Efter vår kodning och analys av svaren från vår enkät ser vi att respondenterna har en samsyn kring olika strategier för att kunna integrera undervisning i leken, men respondenterna beskriver att de använder sig av olika strategier vilket kommer redovisas i detta avsnitt. Strategierna respondenterna beskriver i enkäten presenteras som passiv närvaro och observerande i barns lek, förskollärarnas beskrivningar om lekstrategier för att engagera sig och delta i barnens lek, aktivt närvara i barns lek för att integrera undervisning, uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer och förskollärarens delaktighet i barns lek för att stötta barnen med kommunikation. Vilket besvarar vår första frågeställning som är: Vilka strategier beskriver förskollärare att de använder för att integrera undervisning i leken.

5.1.1 Passiv närvaro och observerande i barns lek

Flera av respondenterna beskrev i resultatet sin närvaro som passiv och uttryckte att de observerar barnen i leken. Alltså passiv närvaro som en strategi för att få tillgång till vad barnen redan gör i leken.

”Ibland tar jag ett steg tillbaka för att se hur de löser saker själva” (Förskollärare 4)

Citatet ovan betonar passiv närvaro i sitt val av strategi medan citaten nedan talar mer om att vara observerande i leken. Medan respondent 7 beskriver att hen är passiv och observerande för att tona in i leken.

”Om barnen redan är i gång med en lek och syftet är att tona in för att skapa undervisning är jag först passiv och observerar vad barnen gör i leken.” (Förskollärare 7)

”Jag sitter med och lyssnar för att samla på mig vad barnen visar intresse för, för att sedan ta med undervisningen i leken vid annat eller senare tillfälle” (Förskollärare 9)

”Jag observerar barnens lek först innan jag tar mig in i den” (Förskollärare 6)

Analys: I ovanstående citat framträder en gemensam strategi bland respondenterna, där samtliga respondenter beskriver att de intar en passivt närvarande eller observerande roll under barnens lek. Respondent 9 beskriver hur hen gör för att observera och ta del av barnens intressen, med avsikt att sedan kunna bygga vidare på dessa intressen i undervisningssituationer. Flera av respondenterna motiverar strategin att först observera och sedan integrera sig i leken, vilket tydligt framgår i citaten från respondent 9 och 6. Samtliga citat visar att respondenterna antar en liknande

strategi när de integrerar undervisningen i leken. Respondent 4 uttrycker att genom att vara passivt närvarande och observerande först kan hen förstå barnens lek och identifiera deras metoder och strategier. Således kan vi utläsa att respondenterna betraktar passivt närvarande och observerande som en strategi för att få tillgång till barnens intressen för att på ett mer genomtänkt sätt integrera undervisningen i leken. Denna strategi kan kopplas till Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.3) och deras beskrivning av lek med vuxnas deltagande som ett mångdimensionellt spektrum. Att den barnledda leken, där deltagandet är frivilligt och utan förutbestämt mål samt utan vuxen styrning. Alltså kan det ses att förskollärare behöver även vara passivt närvarande eller observerande i leken.

Baserat på respondenterna svar ovan där de poängterar att vara passivt närvarande och observerande i leken så beskriver några av respondenterna i citat här nedan, betydelsen av att som förskollärare vara medveten om barnens förkunskaper och förmågor för att lättare kunna engagera sig och delta i barns lek.

5.1.2 Förskollärarnas beskrivningar om lekstrategier för att engagera sig och delta i barns lek

Resultatet tyder på att det inte alltid är tillräckligt att bara observera leken för att ta vara på den, eftersom vissa barn behöver stöd i leken. Nedan följer citat från två respondenter där de delar sina åsikter om betydelsen av barns förkunskaper för att delta i leken. Dock fokuserar de också på strategi för förskollärare att integrera undervisning i leken.

“Saknar barn förmågor för att delta i lek kan de inte heller leka fritt därför krävs det förkunskaper och detta är vår uppgift att lära barnen.” (Förskollärare 1)

“Vissa barn har svårt att integrera med andra barn i lek och besitter ej lekstrategier som gör barnet i fråga eftertraktad i lek. För dessa barn är det högst avgörande att vi vuxna engagerar oss och deltar i barnens lek” (Förskollärare 7)

Analys: Båda respondenterna poängterar vikten av att förskollärare är medvetna om barnens förkunskaper och förmågor när det gäller lekens deltagande. Respondent 1 framhäver att det är förskollärarens uppgift att lära barnen olika förkunskaper för att de ska kunna delta fritt i leken. Likaså betonar Respondent 7 att vissa barn kan sakna lekstrategier som gör dem delaktiga i leken och att det är avgörande att förskollärare engagerar sig och deltar i barnens lek för att stötta deras deltagande. Ovan citat kan kopplas till Sheridan och William (2018b, s.139) som menar att lek är ett område i fokus för undervisning i sig, där barn kan lära olika lekstrategier och lekregler som samförstånd, ömsesidighet och turtagande samt kunskap av olika slag för att kunna leka och lära. Således delar både respondent 1 och respondent 7 synen på att förkunskaper och individuella behov är centrala för att främja barnens deltagande i leken.

Baserat på de två citaten ovan är det tydligt att kunskap av olika slag för att kunna leka och lära är betydelsefullt, dessutom finner vi att respondenterna beskriver delaktighet och aktiv närvaro som en strategi. Här nedan kommer citat från några av respondenterna och hur de ser på deras delaktighet i leken för att stötta barnen:

5.1.3 Förskollärarens delaktighet i leken för att stötta barnen med kommunikation

Genom svaren från respondenterna i de citat som följer framgår det att respondenterna förespråkar delaktighet och kommunikation som en viktig strategi för att integrera undervisning i leken.

”Det viktigaste är delaktighet, jag deltar i barns lek, där kan jag hjälpa barnen i kommunikation och utmana dem att testa olika lösningar på problem som kan uppstå”
(Förskollärare 7)

”Jag knyter an till deras resonemang i leken och bygger vidare på dem genom att både kommunicera verbalt och att aktivt ta en roll i leken” (Förskollärare 6)

Analys: Citaten från respondent 7 och respondent 6 belyser vikten av delaktighet i barnens lek och hur det bidrar till att främja kommunikationen och problemlösningen. Respondenternas citat ovan tyder på att förskollärare spelar en betydelsefull roll och kan fungera som en hjälpare i lärandet. Respondenternas betoning av deltagande och kommunikation antyder en strategi för att integrera undervisning i leken genom att aktivt delta i barns lek. Respondenternas citat ovan stöds av Thulin och Jonssons (2018, s.101) betoning av att ta vara på barnens perspektiv i spontana undervisningssituationer, vilket gör det möjligt för förskollärarna att anpassa sig till barnens nivå och stödja deras engagemang. Detta skapar en väg för att utveckla barns intresse till formell undervisning, där förskolläraren tar hänsyn till barnens intressen.

5.1.4 Aktivt närvara i barns lek för att integrera undervisning

Ovan går det att se att respondenterna beskriver att de intar en passiv roll inledningsvis. Samtidigt visar nedanstående citat att samma förskollärare också intar en mer aktiv roll. Respondenternas beskrivning av att vara närvarande, ”härvarande” och aktivt engagerade i lek och aktiviteter visar att de anser det som viktigt att använda detta som en strategi när de integrerar med undervisningen i leken.

”Jag som förskollärare är själv aktiv i barnens lek och engagerar mig genom att närvara i leken” (Förskollärare 4)

”Jag vill vara ”härvarande” i leken, detta kräver rätt förutsättningar för mig som pedagog och att jag kan släppa annat runt omkring mig” (Förskollärare 1)

”Jag närvarar aktivt i leken för att stötta upp i en aktivitet och sedan successivt låter jag barnen ta över” (Förskollärare 8)

”Jag närvarar genom att stötta deras idéer och utveckla leken vidare genom deras idéer.”
(Förskollärare 9)

”Det viktigaste är att man är närvarande och inlyssnande i all sorts undervisning man bedriver i barns lek.” (Förskollärare 2)

Analys: I ovan citat går det att utläsa att respondenterna betonar vikten av aktivt närvara i barnens lek som en strategi för att integrera med undervisningen. Respondent 4 och respondent 1 betonar att vara aktivt närvarande och engagerad i leken för att kunna stödja och delta i barnens aktiviteter. Likaså understryker respondent 8 betydelsen av att aktivt delta i barnens lek för att stötta deras

kommunikation, utmana dem och utveckla leken vidare. Vilket kan kopplas samman med ”social interaktion”. Sammantaget visar citaten att aktivt deltagande och närvaro i leken är en strategi som respondenterna beskriver att de använder när de integrerar med undervisningen i leken och främjar social interaktion. Dessa beskrivningar stämmer överens med vad Pramling och Wallerstedt (2019, s.9) framhåller när det talar om att förskollärares deltagande i barns lek, vilket karaktäriseras av “en aktiv närvaro”, som möjliggör stöd för barnens lek och främjar social interaktion.

Baserat på respondenternas svar ovan om aktivt deltagande och närvaro i barns lek för att integrera undervisning, är det tydligt att uppmuntran och positiv respons är något som respondenterna också beskriver som avgörande komponenter för processen att integrera undervisning i leken. Vilket presenteras här nedan.

5.1.5 Uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer

Citat nedan visar en samsyn bland respondenterna när det gäller betydelsen av uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer. Respondenterna framhåller dessa beskrivningar som kan ses som strategier för att integrera undervisning i lek:

“Min roll är att erbjuda stöd i form av uppmuntran, jag ger feedback på det barnen gör och stödjer dem där de är i sitt lärande” (Förskollärare 8)

“Som förskollärare uppmuntrar jag barnen till att dela med sig av sina tankar och idéer” (Förskollärare 8)

“Jag är respektfulla mot barnen, att låta dem ta egna beslut och välja sina lekpartners och aktiviteter. Genom det stödjer jag barnens val genom att erbjuda olika alternativ och möjligheter för att främja deras självständighet och ansvarstagande.” (Förskollärare 4)

Analys: I ovan citat går det att utläsa att samtliga respondenter betonar vikten av att ge uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer. Förskollärare 8 fortsätter även med att nämna användningen av att uppmuntra barnen. Likaså betonar respondent 4 vikten av respekt gentemot barnen genom att låta dem ta egna beslut och välja sina lekkamrater och aktiviteter. Genom att erbjuda olika alternativ och möjligheter uppmuntrar respondent 4 barnens självständighet och ansvarstagande. Denna tilltro till barnens förmåga att fatta egna beslut och ta ansvar för sina val utgör också en form av positiv respons vilket respondenten 8 nämner i sitt citat ovan. Dessa citat går att koppla till Pramling (2023, s.145) responsivitet som ses som ett centralt begrepp inom lekresponsiv undervisning och avser att svara på barnens initiativ i leken.

Baserat på respondenternas svar ovan om vikten av att ge uppmuntran och positiv respons till barnen i leksituationer, ser vi också en enighet bland respondenterna om att använda öppna och utmanande frågor för att integrera undervisning i leken som presenteras här nedan.

5.1.6 Stötta barnen genom öppna och utmanande frågor som leder till lärande.

Sju av de nio respondenter uttrycker att de genom *stöttning* med hjälp av öppna och utmanande frågor integrerar undervisning i leken. Detta används som en strategi för att få tillgång till barnens

egna tankar och uppmuntran till ett utforskande tillsammans i leken. Detta bekräftas av följande citat nedan där respondenterna framhåller dessa strategier för att integrera undervisning i leken:

" I barnens lek är jag närvarande, kommunicerar med barnen och ställer utmanande frågor. " (Förskollärare 5)

"Som förskollärare kan jag ställa öppna frågor för att uppmuntra barnen att dela sina tankar och idéer." (Förskollärare 8)

"Med öppna frågor stimuleras barns nyfikenhet och uppmuntrar dem att undersöka svar med sina kamrater, därför lyssnar jag på barnens idéer i leken, jag uppmuntrar genom att kommunicera och ställa nyfikna frågor" (Förskollärare 4)

" Jag samtala extra mycket om det som barnen visar intresse för och ställa öppna frågor för att utmana dem." (Förskollärare 3)

"Jag tar vid det barnen visar och uttrycker intresse för genom att sätta ord på sådant barnen redan gör" (Förskollärare 1)

"Jag ställer utmanande frågor till barnen för att vidga deras tankar." (Förskollärare 5)

"Jag deltar i barnens samtal för att få en förståelse för deras livsvärld och kan bygga min undervisning utifrån den" (Förskollärare 7)

Analys: Respondenterna verkar vara överens om och har en samsyn kring att deras deltagande genom att både lyssna och ställa frågor är en strategi för att få ta del av barnens intressen, förkunskaper och kunna bygga vidare sin undervisning utifrån dessa. Respondent 7 uttrycker att hen deltar i barnens samtal för att få en förståelse för barnens livsvärld och kan på så sätt bygga sin undervisning utifrån den. Gemensamt för respondenterna är vikten av både uppmuntrande och öppna frågor för att få tillgång till barnens tankar och idéer och bygger sin undervisning utifrån dessa. Respondent 5 påtalar att hen ställer utmanande frågor för att vidga barnens tankar, medan respondent 4 beskriver att hen uppmuntrar genom kommunikation och ställer nyfikna och öppna frågor. Respondent 8 betonar i sitt citat ovan vikten av att använda öppna frågor för att uppmuntra barnen att dela sina tankar och idéer i leken med sina kamrater. Respondenternas samsyn på sitt deltagande genom att lyssna och ställa frågor kopplas till Hildén (2021, s.69) som betonar att förskolläraren är den som hjälper barnen vidare i deras förståelse genom att för barnen synliggöra olika begrepp, mönster, fenomen och företeelser. Således förskollärarens roll beskrivs som *stöttande* utgående från perspektivet på den vuxne som den mer erfarne.

Genom respondenternas beskrivningar ovan framgår det tydligt betydelsen av öppna frågor och uppmuntran för att främja barnens deltagande i leken. Vi finner också att respondenterna diskuterar delaktighet i leken och kommunikation i sina svar som presenteras i citat här nedan.

5.2 Utmaningar förskollärare beskriver med att integrera undervisning i leken

I följande del presenteras citat från respondenterna och analyseras för att redovisa vårt resultat utifrån från vår andra frågeställning. Respondenternas beskrivningar visar på att de ser utmaningar med att integrera undervisning i leken, såsom att hitta balansen mellan styrd undervisning och lek, utmaning att låta leken vara fri, att bemöta unika behov samt barnens intressen och inlärningsstilar

i leken. Vilket besvarar vår andra frågeställning som är: Vilka utmaningar beskriver förskollärare med att integrera undervisning i leken.

5.2.1 Utmaning att leken kan bli för styrd

Nedan följer två citat från respondenterna som deltagit i vår studie, hur de ser på utmaningar med att leken kan bli för styrd och de utmaningar som finns med att integrera undervisning i leken.

“Det kan vara utmanande att leken kan bli för styrd. Även att undervisningen kan bli styrd och stel så vill man ju inte riskera att leken blir tråkig, en utmaning är att få båda att synka.” (Förskollärare 3)

“En utmaning med att integrera med undervisning i leken på förskolan är att balansera mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska och leka på sina egna villkor samtidigt som man erbjuder vägledning och stöd för deras lärande och utveckling.” (Förskollärare 8)

Analys: I dessa citat framgår det att respondenterna identifierar en utmaning med att integrera undervisning i leken, nämligen utmaning att förskollärarens egen medverkan kan innebära att leken blir styrd. Utifrån respondent 3 citat om att det är utmanande att leken kan bli för styrd eller tråkig, en utmaning är att få båda att synka. Medan respondent 8 i citatet ovan poängterar balansen mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska och leka på barnens villkor. Genom respondenternas citat kan vi se det som att respondent 3 och 8 understryker att den främsta utmaningen ligger i att säkerställa att leken förblir spontan och rolig samtidigt som den integrerar lärande element utan att begränsa barnen. Detta kopplar vi till Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.789) som poängterar att det traditionella synsättet på utbildning har varit mer inriktat på direkt undervisning och akademiska prestationer, där betraktar förskollärare oftast lekbaserad inläring som meningslös och anser att den är ett slöseri med tid. Denna negativa inställning till lek som en lärandeaktivitet skapar utmaningar med att integrera lekbaserad pedagogik, på så vis tenderar förskollärare att gå in och styra om förskollärare saknar en positiv syn på lekbaserad inläring.

Respondenterna här ovan poängterar utmaningen som finns med att leken inte får bli för styrd av en vuxen, här nedan presenteras två citat från respondenterna om utmaning med att låta leken vara fri.

5.2.2 Utmaning att låta leken vara fri

Citaten nedan belyser svårigheter med balansen mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska och leka på sina egna villkor.

“Jag kan se att det är svårt att skapa en balans mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska och leka på ett spontant sätt, samtidigt som när man införlivar undervisning och skapar en strukturerad lärandemiljö kan vara lika utmanande.” (Förskollärare 4)

“En utmaning med att integrera undervisning i leken är att undvika att störa eller avbryta leken.” (Förskollärare 6)

Analys: Respondent 4 och respondent 6 framhäver utmaningen med att upprätthålla en balans mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska och leka på sina egna villkor samtidigt som undervisning integreras. Respondent 4 poängterar utmaningen med att skapa denna balans mellan spontan lek och strukturerad undervisning, medan respondent 6 beskriver i sitt citat vikten av att undvika att störa eller avbryta leken när man vill integrera undervisning. Detta kan kopplas till Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.791) som betonar vikten av att förstå och respektera barnens personliga erfarenheter och uppfattningar när det gäller lekbaserat lärande. De noterar att det finns utmaningar med att balansera lek och lärande som separata eller sammanvävda aktiviteter i förskolan, att ett lekbaserat lärande måste accepteras och implementeras av barnen i deras lek.

Respondenternas beskrivningar ovan om utmaningarna med att integrera undervisning i leken, här nedan fortsätter vi med att presentera utmaningar med att möta barns unika behov, intressen och inlärningsstilar under leksituationer.

5.2.3 Utmaning att bemöta unika behov, intressen och inlärningsstilar i leken

Flertalet av respondenterna beskrev en viss utmaning med att bemöta barns olika behov, intressen och inlärningsstilar i leken. Här nedan kommer några citat från respondenterna.

“Varje barn har unika behov, intressen och inlärningsstilar, vilket kan göra det utmanande att definiera undervisningen i en lekmiljö.” (Förskollärare 4)

“Att bemöta alla barns olika behov och göra det anpassade för så många barn som möjligt eller att räkna till alla olika behov.” (Förskollärare 9)

“Det är utmanande att leka på barnens olika villkor och fullt ut ge sig in i en lek på deras nivå.” (Förskollärare 2)

Analys: Citat från respondent 2 belyser utmaningen med att leka på barnens villkor, medan respondent 9 beskriver utmaningar så som att bemöta alla olika behov i leken. Respondent 4 finner utmaningar att definiera undervisningen i en lekmiljö där alla barn har unika behov samt intressen. Således kan vi utläsa från citaten att integrering av undervisning i lek kräver en fin balans mellan frihet och struktur samt att möta varje barns individuella behov. Således ser vi att även respondenterna ser att gränsen är hårfin men genom en guidad lek och lekbaserat lärande som Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.3) beskriver där förskolläraren kan variera från att vara närvarande, stöttande och responsiv till att vara observerande vuxna för att möta alla olika behov.

5.3 Sammanfattning av resultat

Efter att ha analyserat och kodat svaren som mottagits från undersökningen framgår det att respondenterna använder olika strategier för att integrera undervisning i leken. Vi gjorde ett medvetet val i strukturen i resultaten där strategier presenterades. Detta för att vi såg ett mönster i respondenternas beskrivningar av hur de integrerade undervisningen i leken. Respondenterna

påvisar en samsyn kring att vara närvarande, stöttande och responsiva förskollärare i leken. De betonar att detta är en effektiv och engagerande strategi som främjar en positiv lärandemiljö för barnen. Respondenterna lyfter också fram vissa utmaningar med att integrera undervisning i leken så som att hitta balansen mellan styrd undervisning och lek, utmaning att låta leken vara fri samt att bemöta unika behov hos barnen, intressen och inlärningsstilar i leken.

6.0 DISKUSSION

I detta avsnitt kommer vi redovisa studiens resultat i relation till tidigare forskning och vår teoretiska utgångspunkt som vi valt att utgå ifrån i studien. Studiens syfte att undersöka hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken, med hjälp av frågeställningarna:

- Vilka strategier beskriver förskollärare att de använder för att integrera undervisning i leken?
- Vilka utmaningar beskriver förskollärare med att integrera undervisning i leken?

6.1 Resultatdiskussion

Studiens syfte var att undersöka vilka strategier förskollärarna beskriver att de använder för att integrera undervisning i leken, samt vilka utmaningar förskollärarna beskriver med att integrera undervisning i leken.

Studiens resultat visar att förskollärarna beskriver olika strategier, vilka är: passiv närvaro och observerande i barns lek, förskollärarnas beskrivningar om lekstrategier för att engagera sig och delta i barnens lek, förskollärarens delaktighet i barns lek för att stötta barnen i kommunikation, aktiv närvaro, uppmuntran och positiv respons till barnen under leksituationer och stötta barnen genom öppna och utmanande frågor. Dock skiljer sig beskrivningarna av vilka strategier respondenterna ser som användbara vilket vi kommer diskutera här nedan. Det är tydligt att respondenterna, i linje med studiens teoretiska utgångspunkt från ett sociokulturellt perspektiv, betonar den sociala interaktionens betydelse för barns utveckling och lärande. Vikten av att utveckla gedigna strategier för att integrera undervisning i leken står lite i centrum av denna studie, men detta medför också vissa utmaningar, så som: utmaning att leken kan bli för styrd, utmaning med att låta leken vara fri och utmaningar med att bemöta unika behov, intressen och inlärningsstilar i leken.

6.1.1 Strategier för att integrera undervisning i leken

Baserat på resultaten visar det att respondenterna antar en positiv syn på att tillämpa strategi med att vara närvarande, stöttande och responsiv för att integrera undervisning i leken. När det gäller att vara närvarande, stöttande och responsiv för att tona in undervisningen. Så kan vi utläsa i resultatet att respondent 4 och respondent 7 beskriver dessa tre begrepp och använder dem för att integrera i leken. Respondent 4 förklarar tydligt att hen är fysiskt närvarande och engagerad i barnens lek, och stöttar barnens lek genom att lyssna på deras idéer, intressen och behov, för att sedan vara lyhörd och responsiv mot barnens behov och känslor under leken. Medan respondent

7 beskriver att hen arbetat dagligen med lekresponsiv undervisning (LRU) sedan 2019. Genom alla strategier som respondenterna beskriver kan vi se en koppling till dessa tre begreppen, närvarande, stöttande och responsiv.

Pramling och Wallerstedt (2019, s.9) lyfter i sin forskning att förskollärarens deltagande i barns lek kännetecknar en "aktiv närvaro", vilket möjliggör stöd till barnen i deras lek och kommunikation. Det är tydligt att samtliga respondenter i studien betonar närvarans vikt som en central aspekt för att få tillgång till barnens intressen och för att kunna stötta deras kommunikation under leken. Därmed kan vi utifrån vårt resultat se att förskollärarnas närvaro i leken inte bara är fysisk utan också aktiv, engagerad och responsiv vilket är avgörande för att främja barnens utveckling och lärande i leken.

Nilsson, Lecusay och Alnervik (2018, s.22) poängterar i sin forskning att undervisningen i förskolan grundas på både lek och utforskande, vilket ger barnen möjlighet att aktivt delta i sitt eget lärande och stimulerar deras nyfikenhet och kreativitet. Detta understryker vikten av att förskollärare är närvarande och delaktiga i barnens lek, då det inte bara främjar deras utveckling utan även möjliggör en miljö där barnen kan utforska och lära sig på ett naturligt och engagerande sätt. (Nilsson, Lecusay och Alnervik 2018, s.22)

I likhet med vad forskarna ovan nämner, fann vi utifrån vårt resultat att det är genom denna närvaro och interaktion som respondenterna beskriver att de kan stötta och guida barnen i deras lärande, samtidigt som respondenterna uppmuntrar barnens nyfikenhet och kreativitet. Därmed blir leken inte bara en plats för spontan aktivitet utan också en central del av undervisningen där barnens lärande och utveckling kan blomstra under respondenternas närvarande och stöttande. Genom att vara närvarande och integrera aktivt i barnens lek blir det synligt att det kan skapa en dynamisk och stimulerande lärandemiljö där barnen ges möjlighet att utveckla olika färdigheter och kunskaper. Vilket knyter an till Thulin och Jonssons (2018, s.101) forskning som hävdar att genom att ta barnens perspektiv i spontana undervisningssituationer kan läraren anpassa sig till barnens nivå och bekräfta deras engagemang.

Vi kan även se utifrån vårt resultat att respondenterna är överens om att lek kan ses som ett verktyg för lärande. I likhet med vad Sheridan och William (2018b, s.139) som belyser att leken i sig är ett område för undervisning där barn kan lära sig olika lekstrategier och regler. Detta betonar respondenterna vikten av att som förskollärare vara medveten om barnens förkunskaper och förmågor för att underlätta deras deltagande i leken. Genom att ta del av barnens intressen och anpassa sitt deltagande och undervisning efter dessa, stöttar respondenterna barnens utveckling och lärande.

Flertalet av respondenterna beskriver att genom deras deltagande kan de få syn på lärandet som sker. Respondent 1 förmedlar detta synsätt tydligt genom följande citat: *“Jag ser möjligheter med att integrera undervisning i leken för att lärandet är roligt och utgår från barnens intressen och då blir lärandet lustfyllt. Det tror jag är en väldigt bra grund och förenklar lärandeprocessen”* Genom denna beskrivning från respondent 1 beskrivning uttrycker respondenten en positiv inställning till att integrera undervisningen i leken och menar att på detta sätt blir lärandet lustfyllt. Därmed reflekterar respondentens syn på att integrera undervisning i leken ett liknande perspektiv som det Magnusson och Pramling (2023, s. 17) framhåller angående lekresponsiv undervisning. Det är viktigt att visa ömsesidighet i lärande för att uppmuntra barns delaktighet och för att ge barnen möjlighet att påverka sitt eget lärande. I detta perspektiv framhåller forskarna att undervisning bör präglas av aktivt lyssnande från förskollärarna för att fånga upp och svara på barnens tankar och åsikter. För att skapa en meningsfull lärandemiljö behöver förskollärarna vara

närvarande, fantasifulla och använda sin kunskap och erfarenhet för att både lyssna och utmana barnen.

Kommunikation och stöttning i leken framträder också som en betydelsefull strategi enligt respondenterna. De flesta av respondenterna lyfter fram vikten av kommunikation i leken för att förstå barnens tankar och kunskaper samt för att förmedla nya kunskaper till dem. Likt Säljö (2020, s.67) belyser ur ett sociokulturellt perspektiv där kommunikation och språkanvändning är centrala och utgör länken mellan barnet och dess omgivning. Även Hildén (2021, s.57) menar att förskollärare bör vara lyhörda för både verbal och icke-verbal kommunikation för att skapa en stimulerande och inkluderande lärandemiljö för förskolebarn. Utifrån respondenternas svar med att kommunicera aktivt och stödja barnen i deras lek skapas en atmosfär där lärande kan utvecklas. För att närma sig detta beskriver respondenterna att de behöver ställa öppna, utmanande och nyfikna frågor för att vidga barnens tankar och att uppmuntra barnen att utforska vidare i leken.

Säljö (2020, s.67) betonar det sociala sammanhanget som en kritisk faktor för barns utveckling, därför bör vuxna fungera som ställningar för barnen för att stödja deras utveckling. Genom att fungera som ställningar för barnen kan förskollärarna inte bara underlätta deras lek utan också främja deras kognitiva och sociala utveckling. Philgren (2017, s.32) uppmärksammar den proximala utvecklingszonen där barnet ställs inför nya interaktionssituationer och möter problem som de inte tidigare stött på, men som de får stöd av mer erfarna individer för att lösa. Vilket även kan kopplas till Björklund och Palmér (2019, s.69) som uppmärksammar att barnet ges möjligheter att vidga sin erfarenhetshorisont med stöd av förskollärare och mer erfarna kamrater. Respondent 6 beskriver detta väldigt tydligt genom citatet: *”Jag knyter an till deras resonemang i leken och bygger vidare på dem genom att både kommunicera verbalt och att aktivt ta en roll i leken”* Vilket tyder på att förskollärare spelar en betydelsefull roll och kan fungera som en hjälpare i lärandet. Respondenternas betoning av deltagande och kommunikation antyder en strategi för att integrera undervisning i leken genom att aktivt delta i barns lek. Vidare understryker Hildén (2021, s.55) pekar på vikten av att förstå barnets signaler och behov även utanför den verbala interaktionen. Respondent 9 beskriver detta väldigt tydligt genom citatet: *”Viktigt att lyssna på barnens lek och intresse och sedan bygga på det. Jag anser att det är centrala delar av att vara responsiv som förskollärare”,* även respondent 7 beskriver liknande tankar kring strategin med att vara responsiv på det barnen gör i leken, genom citatet: *“Om barnen redan är igång i lek och syftet är att tona in för att skapa undervisning är det centralt att först vara lyhörd på barnens verbala och icke verbala kommunikation med varandra. Jag kan då lättare tona i leken och respondera på det som händer.”* Samtliga respondenter som svarat på vår enkät beskriver att de är responsiva på barnens intressen och på innehållet i leken. Därmed blir det synligt att kommunikation och stöttning i leken kanske inte bara är en strategi för att förmedla kunskap utan också en nyckel till att skapa en inkluderande och stödjande lärandemiljö för barnen.

Genom dessa val av strategier som respondenterna beskriver om att vara passivt och aktivt närvarande, stöttande och responsiva på barnens intressen, finner vi utifrån svaren att respondenterna delar en gemensam bild av att deras närvaro, stöttning och respons är det som känns viktigt för att undervisning ska ske i leken. Detta resultat visar att alla respondenterna visade en samsyn i idén om leken som en central roll. Självklart finns det också positiva och negativa aspekter med att integrera undervisning i leken, särskilt för pedagogerna i förskolan. Utmaningarna som kan handla om arbetslagets samsyn, personalbortfall, kunskapsbrist och den tid som krävs för att planera undervisning i leken. Men i det stora hela utifrån studiens resultat finner vi det som att respondenterna ser närvarande, stöttande och responsiva som viktiga aspekter. Dessa begrepp kan kopplas till Pramling och Wallerstedt (2009, s.11) som lyfter i sin forskning att lek i förhållande till undervisning förutsätter närvarande, stöttande och responsiva

förskollärare. Alltså lekresponsiv undervisning, som bygger på att förskolans verksamhet utgår från teman där leken blir central.

6.1.2 Utmaningar med integrering av undervisning i leken

I resultatet framgår det att respondenterna finner utmaningar med att balansera lekens spontanitet och roliga karaktär samtidigt som den ska innehålla lärande inslag utan att begränsa barnens utforskande.

Sheridan och William (2018b, s.139) presenterar att förskolläraren både spontant och planerat använder leken för att skapa intresse för olika ämnen samt bidrar till att vidga och fördjupa barnens kunskaper inom specifika områden. Forskarna menar att det är avgörande att leken utgör kärnan i undervisningen för att främja lärande och utveckling i enlighet med läroplanens riktlinjer för förskolan (Skolverket 2018). Detta kan såklart medföra utmaningar för förskollärare, vilket ett flertal av respondenter belyser. Således att upprätthålla en balans mellan att ge barnen tillräckligt med frihet att utforska, och att få leka på sina egna villkor. Respondent 4 förmedlar detta synsätt tydligt genom följande citat: *“Varje barn har unika behov, intressen och inlärningsstilar, vilket kan göra det utmanande att differentiera undervisningen i en lekmiljö.”* Det framgår också att integrering av undervisning i leken kräver en fin balans mellan frihet och struktur samt att tillgodose varje barns individuella behov. Utmaningarna med att skapa denna balans mellan spontan lek och strukturerad undervisning framhävs av flera respondenter, som även betonar svårigheten att undvika att störa eller avbryta leken när man vill integrera undervisning. I likhet med vad Bubikova-Moan, Næss Hjetland och Wollscheid (2019, s.789) uppmärksammar att det finns utmaning med att balansera lek och lärande som separata eller sammanvävda aktiviteter i förskolan, vilket kan påverka hur lekbaserat lärande accepteras och implementeras av barnen i deras lek. Därav ställs det stora krav på förskollärarnas ämnesdidaktiska kunskaper för att finna balansen, vilket som diskuteras här nedan.

Sheridan och Williams (2018a, s.12) framhäver i sin forskning vikten av att förskollärare bör ha djupgående ämneskunskaper och starka didaktiska färdigheter för att säkerställa hög kvalitet i undervisningen. Eftersom förskollärare ofta måste agera i realtid och anpassa sig till barnens behov och intressen är det avgörande att de kan tillämpa sina kunskaper flexibelt. Respondenterna belyser de komplexa utmaningarna vid integrering av undervisning i leken på barnens villkor eftersom alla barn besitter olika inlärningsstilar och att det i sin tur kräver stora ämneskunskaper och starka didaktiska färdigheter för att säkerställa hög kvalitet när man integrerar undervisning i leken. Således blir det ganska uppenbart att respondenternas ämnes- och didaktiska kompetens sätts på prov i leken eftersom alla barn besitter olika inlärningsstilar, och därför kan det vara av yttersta vikt att förskollärare aktivt deltar i kompetensutveckling och forskningsprojekt för att kontinuerligt reflektera över och förbättra sin undervisning. Vilket även respondenterna visade en samsyn om. Att deras närvaro, engagemang, kunskaper och erfarenheter är avgörande för att stötta barnen i deras utveckling och lärande i leken.

Sammanfattningsvis kan vi utifrån resultatet se att respondenterna har goda strategier och ämnes- och didaktiska kompetens för att integrera undervisning i lek. Dessutom visar resultatet i likhet med vad tidigare forskning presenterar om förskollärarnas roll med att vara lyhörda och deltagande i barnens lek för att främja barnens utveckling och lärande. Pramling och Wallerstedt (2019, s.12) betonar att förskollärares deltagande i barns lek karaktäriseras av “en aktiv närvaro”, som gör det möjligt att stötta barnen i deras lek och kommunikation. Vi ser också att respondenternas svar visar att lek i förhållande till undervisning förutsätter närvarande, stöttande

och responsiva förskollärare. Att dessa begrepp är gedigna för att undervisningen ska kunna integreras i leken. Vilket Pramling och Wallerstedt (2019, s.12) poängterar i sin forskning, som belyser lekresponsiv undervisning som en strategi som innebär närvarande, stöttande och responsiva förskollärare. Men vi ser också utifrån resultatet att ett fåtal av respondenterna visar en viss osäkerhet kring att undervisa i leken, kanske handlar det om att förskollärarna behöver mer didaktiska kunskaper kring hur deras deltagande kan bidra till ett lärande?

6.1.3 Metoddiskussion

Syftet med studien var att ta reda på hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken, vilka strategier de använder och vilka utmaningar de möter. För att uppnå detta valde vi att använda oss av en kvalitativ studie som omfattade enbart skriftliga enkätfrågor med öppna svarsfält. Denna metod gav respondenterna flexibiliteten att delta och svara på enkäten inom en sjudagarsperiod, vilket vi ansåg var fördelaktigt med tanke på förskollärarnas hektiska arbetsmiljö. Således såg vi att en enkät var mer fördelaktig i vår studie, en vanlig fysisk intervju. Vi fann det spännande att prova en ny metod som ingen av oss var bekant med. Dessutom ville vi erbjuda respondenterna friheten att svara ärligt och fritt när det hade tid, samtidigt som det kändes mer tidseffektivt för oss.

Christoffersen och Johannessen (2015, s.160) belyser att enkäter erbjuder en känsla av anonymitet för respondenterna, vilket kan underlätta för dem att besvara frågor. Vilket vi hade i åtanke med vår val av metod. Trots detta finns det en nackdel med enkäter, där det höga bortfallet kan minska kvaliteten på data. Vi blev dock positivt överraskade av den höga svarsfrekvensen och den välformulerade data vi fick tillgång till. Christoffersen och Johannessen (2015, s.160) nämner även en negativ aspekt med enkäter vilket är bristen på fysisk kommunikation, detta kan hindra respondenterna eller forskarna från att ställa frågor. Vi tillhandahöll våra kontaktuppgifter för eventuella frågor i både missivbrev och i enkäten. (bilaga 1 och 2) Dock kan vi nu i efterhand se att fysiska intervjuer skulle kunna ha möjliggjort fler följdfrågor i vad respondenterna svarade.

Trots att enkäter har sina begränsningar ansåg vi att de gav oss tillräckligt med data för att uppnå studiens syfte. I den grad att det blev så mycket data så vi fick välja bort en del av vårt resultat. De begränsade oss att inkludera både möjligheter och utmaningar i resultatet. Vi landade i valet att presentera vilka strategier respondenterna använder och vilka utmaningar det ser med att integrera undervisning i leken. På grund av tidsbrist och omfattningen av studien valdes en del av resultatet bort, det vill säga att data om "vilka möjligheter respondenterna ser med att integrerar undervisning i leken" valdes bort från vår studie. Detta kan ha påverkat djupet i förståelsen för hur respondenterna beskriver att de integrerar undervisning i leken.

6.2 Didaktiska konsekvenser

Vår forskning har gett oss goda insikter om hur förskollärare aktivt använder olika strategier för att integrera undervisning i leken. Strategier som att vara observerande i barns lek, stötta barnen i sina lekstrategier, engagera sig och delta i barnens lek, uppmuntra och ge positiv feedback till barnen, samtidigt som de navigerar genom en mångsidig förskolemiljö. Vi ser att förskolans verksamhet är fylld av komplexitet och i ständig rörelse, vilket i denna kontext innefattar variationen av situationer, barns behov och beteenden. "Komplexiteten" ser vi som att det kan innebära en utmaning när det gäller att finna strategier som är både effektiva och hållbara över

tid, vilket vi upplever som sant. Både av egna erfarenheter och under tiden som vi studerat. För att lyckas anser vi att det krävs stor flexibilitet och lyhördhet från förskollärarna, som behöver anpassa sig till föränderliga behov och krav samtidigt som de värnar om lekens och lärandets väsentliga roll. Magnusson och Pramling (2023, s.17) menar att aktiva förskollärare som hör och ser det barn ger uttryck kring och ger respons på det, således att förskollärare behöver både lyssna och utmana genom att vara närvarande och använda sin fantasi, sin kunskap och sina erfarenheter. Hildén (2021, s.69) menar att responsen är ett sätt för förskollärarna att bygga vidare på barnens initiativ och samtidigt koordinera leken både med avseende på riktning och med avseende på innehåll.

Ett råd som vi kan ge baserat på våra resultat är att förskollärare bör vara beredda att vara flexibla och anpassa sina strategier utifrån de unika behov och förutsättningar som råder i varje specifik situation och grupp av barn. Det är också avgörande att förskollärare kontinuerligt reflekterar över och utvärderar sitt eget arbete för att kunna identifiera vad som fungerar bra och vad som kan förbättras. Således ser vi också vilka stora krav det ställs på förskollärarna. Den kontinuerliga anpassningen och flexibiliteten som behövs, att förskollärare ständigt är beredda att använda sina kunskaper och expertis i realtid för att stödja och utmana barnens lärande och utveckling, vilket Sheridan och Williams (2018a, s.10) belyser i sin forskning.

En upptäckt som vi gjorde under vår undersökning var den stora variationen i förskollärarnas strategier för att integrera undervisning i leken. Vår forskning visar på en betydande variation i hur dessa tillämpas i praktiken. Detta betonar vikten av att förstå och respektera förskollärares professionella bedömningar och faktorer som påverkar deras arbete.

6.2.1 Framtida forskning

Vi ser det intressant om framtida forskning studerar hur olika pedagogiska metoder och tillvägagångssätt påverkar kvaliteten och effektiviteten vid integrering av undervisning i leken. Genom att jämföra och analysera olika metoder och tillvägagångssätt kan forskningen bidra till att utveckla bra metoder och rekommendationer för förskollärare och andra yrkesverksamma inom förskolan. Under arbetets gång tycktes vi kunna finna en viss samsyn kring i vilken ordning de olika strategierna för att integrera undervisningen i leken tillämpades. Detta är endast en reflektion från vår sida, men skulle vara spännande och fortsatt forskning kunde undersöka området.

Exempel på en sådan studie kan vara att fördjupa förståelsen för hur pedagogerna på förskolan integrerar undervisning i leken genom att utforska en bredare variation av metoder som används i verksamheten. Till exempel använda andra forskningsmetoder, såsom observationer eller aktionsforskning så skulle forskare kunna få en mer nyanserad förståelse för hur integrationen av undervisning i leken sker över tid och under olika förhållanden.

Sammanfattningsvis ser vi positivt på lekresponsiv undervisning som metod. Lekresponsiv är en undervisningsmetod som används i förskolan. Pramling och Wallerstedt (2019, s.11) benämner lekresponsiv undervisning som en teoribildning för förskoledidaktik som utvecklas i samverkan mellan forskning och förskollärare, vilket innebär att teorin bakom undervisningen också formas av forskning och praktisk erfarenhet från förskolläraren. Våra egna erfarenheter tyder på att begreppet inte är särskilt välkänt bland verksamma pedagoger, dock visade några av respondenterna goda kunskaper inom lekresponsiv undervisning men inte majoriteten. För att öka medvetenheten och sprida kunskap om vad lekresponsiv undervisning innebär och hur den kan tillämpas i det pedagogiska arbetet, vi ser fördelaktigt på om förskolorna i Sverige får tillgång till

mer forskning inom området. Eftersom lek ses som en central del i barns liv och förskolans verksamhet, är denna metod både intressant och relevant. Vi ser fram emot att följa utvecklingen av lekresponsiv undervisning i svenska förskolors framtid. Detta för att både stötta och stärka förskollärarna i deras yrkesroll och även för att barnen ska få tillgång till undervisning på ett mer lustfyllt sätt, där deras behov och intressen sätts i fokus.

7.0 REFERENSLISTA

Björklund, C & Palmér, H. (2019). *I mötet mellan lekens öppenhet och undervisningens målorientering i förskolan. Forskning om undervisning och lärande*, (1), ss. 64 - 85.

Bubikova-Moan, J., Næss Hjetland, H. and Wollscheid, S. (2019) 'ECE teachers' views on play-based learning: a systematic review', *European Early Childhood Education Research Journal*, 27(6), ss. 776–800. <https://doi.org/10.1080/1350293X.2019.1678717>

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015) *Forskningsmetoder för lärarstudenter*. Studentlitteratur AB: Lund.

Nilsson, M. Lecusay, R. & Alnervik, K. (2018). *Undervisning i förskolan: Holistisk förskoledidaktik byggd på lek och utforskande*. Utbildning & Demokrati. vol 27, nr 1, ss.9–32. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1434722/FULLTEXT01.pdf>

Hildén, E. (2021). *Uppdrag undervisning: Bland ärtpåsar och lagtexter i förskolan*. Diss. Karlstads universitet. [FULLTEXT02.pdf \(diva-portal.org\)](#)

Pihlgren, A. (2017) *Undervisning i förskolan - att skapa lärande undervisningsmiljöer*. Stockholm: Natur och Kultur

Pramling, N & Wallerstedt, C. (2019). *Lekresponsiv undervisning. Forskning om undervisning och lärande*, (1), ss. 7 - 22.

SFS 2010:800. *Skollag*.

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18*.

<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d5aa/1553968116077/pdf4001.pdf>

Sheridan, S & Williams, P. (2018a) Sammanfattning och slutsatser. I Sheridan, S. & Williams, P.(red) (2018) *Undervisning i förskolan: En kunskapsöversikt*, ss. 7–13. Stockholm: Skolverket.

Sheridan, S. & Williams, P. (2018b). *Förskollärarkompetens – skärningspunkt i undervisningens kvalitet. Barn – forskning om barn og barndom i Norden*, 36(3–4). ss.40–140 DOI:<https://doi.org/10.5324/barn.v36i3-4.2901>

Svensson, L & Åkerblom, A (2023). *Fenomenografi om undervisning i förskolan*. I Åkerblom, A, Hellamn, A & Pramling, N. (red.) *Metodologi - För studier i, om och med förskolan*. 2 uppl. Malmö: Gleerups AB. ss. 89 - 100.

Säljö, R (2014). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur AB

Thulin, S. & Jonsson, A. (2018). Undervisning i förskolan – Om möjligheter att integrera förskolans bildningsideal med nya uppdrag. *Barn – forskning om barn og barndom i Norden*, ss.1–14. <https://doi.org/10.5324/barn.v36i3-4.2899>

Thurén, T. (2019) *Vetenskapsteori för nybörjare*

Vetenskapsrådet (2017). *God forskningssed* [Elektronisk resurs]. (Reviderad utgåva). Stockholm: Vetenskapsrådet

Wallerstedt, C (2023). Ett sociokulturellt perspektiv. I Åkerblom, A, Hellman, A & Pramling, N. (red.). *Metodologi. För studier i, om och med förskolan*. Malmö: 2 uppl. Gleerups AB. ss. 41–57.

Åberg-Bengtsson, L & Pramling, N. (2023). Data att räkna med- om att använda siffermaterial i ett vetenskapligt uppsatsarbete. I Åkerblom, A, Hellman, A & Pramling, N. (red.) *Metodologi - För studier i, om och med förskolan*. 2 uppl. Gleerups AB. ss. 185 – 200.

BILAGOR

Kvalitativ enkät

Hej! Vi är två studenter som läser förskolläraryrket på Borås Högskola, och som just nu skriver vårt examensarbete. Syftet med vår studie är att undersöka hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken.

Vi skulle verkligen uppskatta om du kunde stötta oss i vårt arbete genom att svara på frågorna i vår enkät. **Ditt deltagande är helt anonymt, och all information du ger kommer endast att användas i vårt forskningsarbete.** Genom att svara på enkätfrågan ger du ditt samtycke till att vi använder dina svar i vår uppsats.

Tack på förhand.

Med vänliga Hälsningar
Ramona Nordberg och Emma Johansson

För eventuella frågor, kontakta oss gärna via e-post:
xxxxx@student.hb.se, xxxxx@student.hb.se

Enkätfrågor:

1. Några barn sitter och bygger med klossar i ett rum, ge exempel på hur du kan integrera undervisning i deras lek?
2. Beskriv vilka metoder du använder för att integrera undervisning i ditt dagliga arbete?
3. Lek i förhållande till undervisning förutsätter närvarande, stöttande och responsiva förskollärare. När är du närvarande, stöttande och responsiv i förhållande till undervisning i leken?
4. Vilken forskning/teori utgår du ifrån när du integrerar undervisning i leken?
5. Vilka möjligheter kan du se med att integrera undervisning och lek?
6. Beskriv vad du upplever som utmanande med att integrera undervisning i leken?
7. Hur ser du på balansen mellan strukturerad undervisning och fri lek när det gäller att främja lärande och utveckling?

Missivbrev

HÖGSKOLAN I BORÅS, 11FB75, Examensarbete 2024-02-20

Hej!

Vi är två studenter som läser förskolläraryrket på Borås Högskola, och som just nu skriver vårt examensarbete. Syftet med vår studie är att undersöka hur förskollärare beskriver att de integrerar undervisning i leken.

Vi har fördjupat oss i forskning och litteratur som berör det aktuella ämnet, men har också som avsikt att ta hjälp av verksamma förskollärare genom en kvalitativ studie i form av en digital enkät med enbart öppna svar fällt. Detta för att vi ska få ta del av just din kunskap och dina erfarenheter som är värdefulla för oss och vårt examensarbete.

Enkäten består av 7 frågor och tar ungefär 15 till 20 minuter att svara på. Enkäten är skapad i databasen SUNET Survey som vi har tillgång till via Högskolan Borås. SUNET Survey är en molnbaserad tjänst för att skapa enkäter eller andra typer av undersökningar på ett tryggt sätt. Ert svar kommer behandlas och vara helt oidentifierat. Resultatet kommer att användas i forskningsändamål och enligt dataskyddsförordningen (GDPR) samt Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. Uppgifterna kommer att lagras inom EU/EES eller tredje land som EU-kommissionen beslutat har en skyddsnivå som är adekvat, det vill säga tillräckligt hög enligt dataskyddsförordningen. Uppgifterna kommer att raderas när de inte längre är nödvändiga. Efter godkännande av vårt examensarbete kommer all in samlad data att raderas. Ditt deltagande är frivilligt och om du skulle välja att inte delta eller avbryta ditt deltagande så tar vi hänsyn till det.

Hoppas att du vill delta och hjälpa oss att fullända vår forskning såväl som att ge oss större insikt i ämnet undervisning och lek från just dig som sitter med stor kompetens och erfarenhet från förskolans verksamhet.

Med vänliga hälsningar

Emma: xxxxx@student.hb.se

Ramona: xxxxx@student.hb.se

Kodning

<p>“vad respondenterna skriver om vilka strategier de använder för att integrera undervisningen i leken?”</p>	<p>“Vad respondenterna skriver om vilka möjligheter de beskriver med att integrera undervisning i leken?”</p>	<p>“Vad respondenterna skriver om vilka utmaningar de beskriver med att integrera undervisning i leken?”</p>	<p>“Vilken forskning skriver respondenterna att de utgår ifrån?”</p>
<ul style="list-style-type: none"> ● Närvara i barnens lek ● Deltar aktivt ● Deltar passivt ● Observerar. ● Medveten tanke i vad man vill uppnå. ● Guida barnen vidare ● Lyssnande, ● lyhörd och responsiv. ● Uppmuntrar ● Stöttar ● Öppna, nyfikna och utmanande frågor 	<ul style="list-style-type: none"> ● Skapar trygga relationer. ● Naturlig väg att integrera undervisning. ● Möta barnen där dom är ● Tillgång till barnens intressen. ● Meningsfullhet. ● Roligt sätt att lära. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Lek på barnens villkor ● Hitta balansen ● Friheten till leken. ● Låta barnen utforska fritt. ● Inte styra eller dominera för mycket. ● Bemöta alla behov ● Personalbrist eller tidsbrist. (2 av 8 respondenter) 	<ul style="list-style-type: none"> ● Sociokulturella perspektivet (4 av 8 respondenter) ● LRU (lekresponsiv undervisning), (3 av 8 respondenter) ● Maria Montessori “följa barnet” (1 respondent)

HÖGSKOLAN I BORÅS

Besöksadress: Allégatan 1 · Postadress: 501 90 Borås · Tfn: 033-435 40 00 · E-post: registrator@hb.se · Webb: www.hb.se